

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Fortættelse af første Behandling af Forslag til Lov om forskellige Forhold vedrørende Folkestolen.

Forhandlingen genoptoges.

G. Christensen: I mange af de Ting, som indeholdes i det foreliggende Lovforslag, er jeg fuldstændig enig, men der er ogsaa mange andre Forhold, ved hvilke jeg maa tage betydelig Afstand eller i alt Fald ikke kan slutte mig dertil. Der udtaltes i Gaar, at det ikke var formaalstjenligt, om denne Sag gik i Udvalg, og fra en anden æret Taler fremsattes den Paastand, at Forslaget helst maatte gaa op i Landstinget i den Stikfelse, hvortil det her foresendes. Disse to Udtalelser kom mig noget uventet, og jeg maa ogsaa tilstaa, at jeg ikke rigtig har klar Forstaaelse af det formaalstjenlige i en saadan Taktik, men skulde den virkelig kunne fremme Sagen, saa skal jeg for mit Bedkommende ikke have noget imod; at en saadan Taktik følges. Men under alle Omstændigheder kan jeg ikke lade Sagen gaa herfra, uden at fremkomme med nogle Udtalelser, grundede paa Forholdene i den By, jeg har den Ære at repræsentere.

For saa vidt Forslaget angaar Undervisnings Ordning finder jeg det ikke tilfredsstillende, men det kan jo ogsaa være, at jeg personlig stiller noget for store Fordringer i saa Henseende. Naar jeg efter ringe Evne vil hde Sagen min Medvirkning, er det nærmest, fordi Lovforslaget tillige er et Lønningforslag, og indeholder en Lønningforbedring for Lærerne, saaledes at de kummerlige og meget ofte sortviede Aaar, hvorunder de virke og arbejde, dog for en hel Del afhjælpes for dem. Men der er forstellige Punkter i Lovforslaget, som jeg maa omtale, idet de ikke egne sig til at gennemføres i Skolevæsenet i de større Købstæder, hvor sikkert mange Skoler ville blive berørte deraf og derved ville faa tungt ved at arbejde i Fremtiden, ja maaske slet ikke ville kunne arbejde i Fremtiden paa samme Maade som hidtil, hvis nærværende Lovforslag ophøjes til Lov. Der staar f. Eks. i § 1, at et Barn skal søge Skolen i det første Skolehalvaar, efter at det har fyldt 7 Aar. Dette vil jo virke høist generende for de Skoler, som have faaet ministeriel Tilladelse til at afholde aarlig Eksamen og altsaa have Tilladelse til aarlig Indskrivning af nye Elever og have indrettet og baseret hele deres Skolevæsen paa en

saadan Tilladelse, idet de have indrettet Skolerne saaledes, at der er etaarige Klasser; det er netop dette, det drejer sig om. Jeg henstiller derfor, om Bestemmelsen ikke kan forandres for Købstædernes Bedkommende, og gør opmærksom paa, at der jo er flere Grunde, som kunne Tale derfor. Forholdene paa Landet og i Købstæderne ere jo ikke et og det samme. Jeg kan — for at tage et eneste Eksempel — godt forstaa, at Forældre paa Landet selvsølgelig maa tage et særligt Hensyn til den Vejslængde, som deres Børn skulle tilbagelægge, for at naa Skolen, en Vej, som meget ofte maa tilbagelægges i daarligt Jøre, efter Mørkets Frembrud o. s. v. Man maa imidlertid erindre, at saadanne Forhold ikke findes i Købstæderne, hvor Vejene altid ere gode, Jøret godt og Belysningen tilstrækkelig, paa hvilken Tid Børnene end færdes fra og til Skolen. Det er jo i det hele Hensillinger, jeg gør her, og jeg vil derfor henstille, om Undervisningspligten i Købstæderne ikke kunde indtræde, saaledes at, det f. Eks. skete, ved den aarlige Indskrivning af nye Elever, som fulgte nærmest efter Barnets fyldte 7de Aar. Jeg vil nævne det værste Tilfælde, som kan indtræffe. Hvis man bestemmer den helaarlige Indskrivning af Elever til den 1ste Maj, saa ere altsaa de Børn, som inden denne Dag ere fyldte 7 Aar, skolepligtige, men samtidig ere de Børn, som i samme Kalenderaar inden 1ste November fylde 7 Aar, ogsaa skolepligtige. Men man kan jo ogsaa gaa en anden Vej, og det er at holde den første aarlige Indskrivning den 1ste Maj og saa lade alle Børn, der ere fødte i det indværende Kalenderaar være skolepligtige; det er maaske det retteste at ordne det saaledes. Men det, det drejer sig om, og det, der er det væsentligste, er, at man ikke faar to Hold Børn ind i een Klasse, naar man har baseret sin Undervisning paa etaarige Klasser, og man er saaledes situert, navnlig ved Skoler, som have bragt saadanne Dre, at man kan anvise ethvert Barn, der søger Skolen, en Plads i en Klasse, der svarer til Barnets Modenhed og Kundskabstrin. Dette, tro vi, vilde blive noget besværligt i de større Købstæder, med det bestaaende Skolevæsen, og jeg henstiller derfor til rette vedkommende at tage, hvad jeg her har sagt, under velvillig Overvejelse. Thi hvis Forslaget vedtages, saaledes, som det foreligger her, vil det vilde os store Fortrædeligheder, og det vil blive modtaget med megen Misnøje. — I 3dje Stykke af § 1 staar der, at Optagelse i den offentlige Skole finder kun Sted ved et Skolehalvaars Begyndelse, og saa kan der gøres Undtagelse deraf ved